

**CENTRE DE LECTURA
REUS 1859
BIBLIOTECA**

EXPOSICIÓ
Muntatge fotogràfic
Josep Borrell Garciapons

SALA FORTUNY
del 5 de febrer al 14 de març de 2010

en veu alta

Incunables. Un viatge al segle XV.

Es consideren incunables tots els documents impresos des de mitjan segle xv fins a l'any 1500. Els predecessors dels llibres impresos amb tipus mòbils van ser els llibres xilogràfics –documents gravats amb una planxa de fusta tallada en relleu–, possiblement anteriors als tipogràfics, que van coexistir paral·lelament durant la segona meitat del segle xv. Gutenberg –inventor de la impremta i pare del primer incunable tipogràfic conegut, la *Bíblia llatina de 42 ratlles*–, va resoldre per sempre la còpia mecànica de llibres amb la utilització de tipus mòbils.

Els llibres incunables es caracteritzen per la manca de portada, per la presència d'espais en blanc per a les caplletres –que normalment eren il·luminades a mà–, per la transcripció del text tot seguit sense capítols o parts, per la manca de foliació o signatures tipogràfiques, per una habitual utilització de grans formats, per l'emprament de moltes abreviatures, per l'ús de caràcters tipogràfics imperfectes, per la presència d'impressions defectuoses motivades per tècniques rudimentàries i, sovint, per la manca de colofó.

La Biblioteca del Centre de Lectura compta amb 20 incunables tipogràfics, impresos entre 1476 i 1500, tretze dels quals són de la biblioteca particular de Miquel Ventura i la resta són de procedència desconeguda. De la col·lecció Ventura l'incunable més antic és l'edició veneciana del *Sermonarium de peccatis per adventum et per duas quadragesimas* de Michael de Carcano, imprès l'any 1476. Dins del grup d'incunables de procedència desconeguda hi ha quatre documents sortits de les premses lioneses de final del segle xv –segurament llibres de text de l'època–, que es van trobar a la golfa de la nostra entitat els anys vuitanta i que han esdevingut unes de les millors peces de la reserva per la seva raresa i pel seu bon estat de conservació.

Repassant el llistat dels nostres incunables es pot observar que hi ha la presència de centres editorials molt representatius dels primers anys de la impremta: Venècia, Lió, Nuremberg, Basilea, Friburg de Brisgòvia i Milà. Quant a la temàtica dels primitius impresos cal esmentar dues obres de medicina: el *Liber Rasis ad almansorem* d'Abu Bakr Muhammad ibn Zakariyya al

Razi (1497) i la *Practica* de Giovanni Michele Savonarola (1497). Per la transcendència política del personatge, no podem passar per alt l'ex-libris imprès de propietat d'Antonio Cánovas del Castillo que llueixen les guardes del *Catholicon* de Giovanni Balbi (1490) i la *Metamorphoseos* de Publi Ovidi Nasó (ca. 1500).

La invenció de la impremta ha estat un dels fets més importants de la història de la humanitat. Arran del nou descobriment i gràcies a l'aparició d'edicions en llengua vernacle, es van difondre de manera eficient i ràpida els coneixements de l'època, la qual cosa va contribuir a agilitzar la culturització dels pobles.

M. Rosa Molas

Responsable de Patrimoni Històric

Josep Borrell Garciapons

Josep Borrell Garciapons (Reus) ha il·lustrat amb les seves fotografies llibres com *La Mar de la Frau Paisatge de Tardor, Reus, un passeig per la ciutat* o *El Secret del Port*. A més ha exposat al Museu d'Art Modern de Tarragona, al Museu d'Art i Història de Reus, al Port de Tarragona, al Col·legi d'Arquitectes de les Illes Balears o a la Galeria La Santa de Barcelona i ha realitzat reportatges fotogràfics a vint-i-set països. Ha col·laborat en diferents projectes artístics amb Bigas Luna, Carles Santos, Maria Elena Roqué, Rafael Bartolozzi, Ramon Gomis i darrerament amb Mariona Cuadrada amb qui publica uns llibres de cuina.

Crèdits

Fotografies:

Josep Borrell Garciapons, fotògraf
Manel Ferrando, assistent

Impressió digital:

Signo

Col·lectiu *En Veu Alta*:

Xavier Filella
Dolors Juanpere

Biblioteca del Centre de Lectura:

Dolors Sugrañes, directora
Montserrat de Anciola, cap de la Biblioteca
Maria Rosa Molas, bibliotecària
Teresa Buxó, bibliotecària
Anna Ventura, bibliotecària
Sílvia Carbonell, bibliotecària
Mercè Antonio, bibliotecària

CL

18591502009

A N Y S

AJUNTAMENT DE REUS

BC Biblioteca
de Catalunya

Estivill
assessors

CENTRE DE LECTURA

C/Major, 15 • 43201 Reus

Telf: 977 128 037 / 977 773 112 Fax: 977 345 152

secretaria@centrelectura.cat

www.centrelectura.cat

**Podeu sol·licitar una visita guiada de
l'exposició a la Biblioteca del
Centre de Lectura o a
biblioteca@centrelectura.cat**